

fol. Paweł Mucha

fol. Kamil Bańkowski

Rezerwat przyrody Mogielica

Faunistyczny rezerwat przyrody na szczycie i północnych stokach najwyższego szczytu Beskidu Wyspowego – Mogielicy (1171 m). Pod względem administracyjnym znajduje się na obszarze gminy Słopnice (miejscowość Słopnice) i gminy Dobra (miejscowości Chyszówki i Pólrzeczki). Utworzony został 12 marca 2011.

Obszar ma powierzchnię 50,44 ha, a ponadto utworzono jego otulinę o powierzchni 90,69 ha. Utworzony został w celu „ochrony głośzka Tetrao urogallus i jego biotopu, a także innych rzadkich gatunków ptaków oraz siedlisk przyrodniczych i form skalnych występujących w szczytowej partii góry Mogielica. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat zalicza się do typu faunistycznego (PFn), podtypu ptasiego (pt) oraz typu biocenotycznego i fizjocenotycznego (PBf), podtypu biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp) z elementami typu geologicznego i glebowego (PGg), podtypu form tektonicznych i erozyjnych (te).

Ze względu na główny typ ekosystemu, rezerwat zalicza się do typu leśnego i borowego (EL), podtypu borów górskich i podgórskich (bgp) oraz podtypu lasów górskich i podgórskich (lgp).

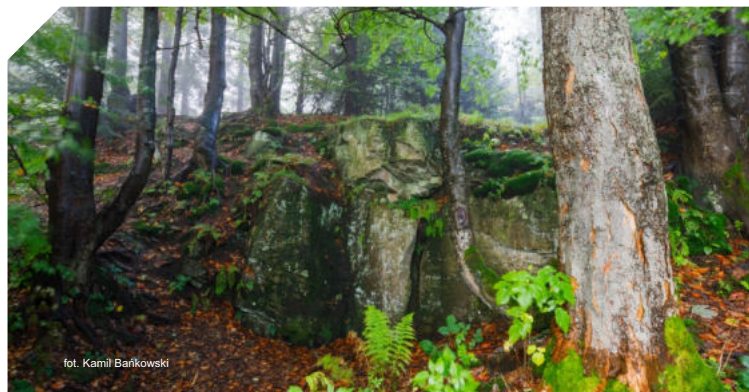
Starania o utworzenie tego rezerwatu rozpoczęto w 2005 dzięki staraniom ekologów, głównie członków Małopolskiego Koła TP Bocian. Organizacja ta wykonała szczegółową inwentaryzację przyrodniczą kopuły szczytowej Mogielicy. W wyniku tej inwentaryzacji stwierdzono, że na obszarze rezerwatu gniazdują m.in. tak rzadkie w Polsce gatunki ptaków, jak: dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł białostrzałowy, sóweczka, włochatka, drożd obrożny, czeczotka, orzechówka zwyczajna, ponadto teren ten znajduje się w rezerwacie łowieckim puszczyka uralskiego, puchacza, orlika krzykliwego i orła przedniego. W wielkim kompleksie leśnym Mogielicy stale bytują też wilki i rysie, a czasami pojawia się niedźwiedź brunatny. Mogielicę porastają głównie lasy bukowo-jodłowe, zaś w kompleksie szczytowym znajduje się naturalny płac górnoreglowej świerczyny.

Rezerwat Przyrody Śnieżnica

Rezerwat przyrody Śnieżnica to leśny rezerwat przyrody na Śnieżnicy (1006 m n.p.m.) w Beskidzie Wyspowym. Leży w granicach Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Limanowa. Administracyjnie jest to teren miejscowości Porąbka w gminie Dobra.

Utworzony został w 1968 r. Początkowo miał powierzchnię zaledwie 8,57 ha, ale w 2004 r. powiększony został do 24,92 ha.

Rezerwat znajduje się na stromych zboczach po północnej stronie środkowego szczytu Śnieżnicy o nazwie Wierchy. Utworzony został dla ochrony naturalnego fragmentu buczyny karpackiej. Służy także ochronie rzadkich gatunków roślin i zwierząt, gleby i wód. Na jego obszarze znajdują się grzbietowe wychodnie skalne. W runie leśnym rzadkie i chronione rośliny, m.in. widłak goździsty, widłak jałowcowaty, tojad mocny, ciemiężca zielona, kopytnik pospolity, a także śnieżyczka przebiśnieg i lilia złotogłów. Z dużych ssaków swoją ostoję mają tutaj: sarna, lis, jeleń, dzik, kuna leśna, a z większych ptaków myszołów zwyczajny, jarząbek, puszczyk. Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony.

fol. Kamil Bańkowski

Lokalna Organizacja Turystyczna
Powiatu Limanowskiego

MOBILNY SYSTEM
INFORMACJI TURYSTYCZNEJ
Powiatu Limanowskiego

PARKI I REZERWATY

PRZYRODY

W POWIECIE LIMANOWSKIM

fol. Paweł Mucha

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskich

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczności obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 - 2030

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030
PROO

fol. Kamil Bańkowski

Gorczański Park Narodowy

Gorczański Park Narodowy, utworzony w 1981 roku rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1980 r. Obejmuje centralne pasmo Górców, m.in. masywy Turbacza i Gorca. Dyrekcja Gorczańskiego Parku Narodowego znajduje się w Porębie Wielkiej.

Już przed II wojną światową dostrzegano konieczność ochrony pięknego krajobrazu i posiadającego duże walory przyrodnicze obszaru Górców. W 1927 r. właściciel tych terenów – Ludwik Wodzicki z Poręby Wielkiej utworzył na obszarze 114 ha rezerwat przyrody im. Władysława Orkana. Właściwy Gorczański Park Narodowy utworzono jednak dopiero w 1981 r. Początkowo miał powierzchnię 5908 ha, w 1988 r. został rozszerzony do 6763 ha, później zwiększono jeszcze jego powierzchnię; stan na 2016 r. wynosi 7029,85 ha. W 1997 r. wokół parku wyznaczono otulinę o powierzchni 16 647 ha.

Najstarszym sakralnym zabytkiem GPN jest kapliczka Bulandy na Polanie Jaworzyna Kamienicka.

Na obszarze parku znajdują się poza Turbaczem wszystkie najwyższe szczyty Górców: Jaworzyna Kamienicka (1288 m), Kiczora (1282 m), Kudłoń (1279 m), Górc (1228 m) i Czoło Turbacza (1258 m). Symbolem parku jest salamandra plamista.

W Górcach stwierdzono występowanie ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, 25 gatunków mchów, 450 gatunków porostów i 116 gatunków wątrobowców, z czego ok. 85% na terenie parku i jego otuliny. Znaczny jest udział gatunków górskich, m.in.: liczydło górskie, tojad dziobaty, jaskier platanolistny, miłosna górską, omieg górski. Występują tu również 22 gatunki charakterystyczne dla piętra alpejskiego, np. kuklik górski, wiechlina alpejska, tymotka alpejska. Z chronionych prawnie roślin występuje 113 taksonów. Charakterystyczne dla Górców są duże kompleksy leśne, występujące w

dwóch piętrach roślinności: reglu dolnym (650-1100 m n.p.m.) i górnym (powyżej 1100 m n.p.m.). Lasy stanowią aż 95% powierzchni parku, liczne w nich są drzewa w wieku powyżej 100 lat. W drzewostanie występują głównie świerk, buk, jodła, domieszkę stanowią modrzew, wiąz, jesion, jawor, olsza szara. Wyróżniono tu wiele zespołów leśnych, a wśród nich buczynę karpacką, kwaśną buczynę górską, żyzną jedlinę, bór świerkowo-jodłowy regla dolnego i górnego, olszynę karpacką i olszynę bagienną. W runie leśnym tych lasów występują charakterystyczne dla tych zespołów roślinnych gatunki, jak: bodziszek leśny, czosnek niedźwiedzi, kokorycz pusta, listera sercowata, urdzik karpacki, wietlica alpejska, żywiec bulwkowaty, żywokost sercowaty, pospolita borówka brusznica, liczne mchy i paprocie. W młakach i ziołoroślach nadpotokowych występują: lepiężnik wyłysiały, kniec błotna, tojad dziobaty, modrzyk górski i parzydło leśne. Rzadkimi elementami są zarzyczka górską, skalnica gronkowa i fiołek dwukwiatowy. Być może wyginęła już, obserwowana kiedyś pod Turbaczem, największa osobliwość florystyczna Górców – podejżron lancetowaty.

Osobną grupę stanowią zespoły roślinne związane z polanami, na których występuje aż 130 gatunków związanych wyłącznie z polanami. Stąd też tak ważne jest zachowanie tych polan i niedopuszczenie do ich zalesienia. Rosną tu m.in.: jastrzębiec pomarańczowy, mieczyk dachówkowaty, tłustosz pospolity, pełnik europejski, prosienicznik jednogłówny, szafran spiski i aż 13 gatunków z rodziny storczykowatych, m.in.: gółka długostrogowa, kruszczyk szerokolistny, ozorka zielona, stoplamek plamisty i szerokolistny, storczyca kulista. Duża część tych polan jest bardzo jałowa, pokryta roślinnością ubogich siedlisk, tzw. „psiarą” z psią trawką, dziewięcisiem bezłodygowym i kuklikiem górskim.

Na podmokłych stanowiskach występują młaki kozłkowo-turzykowe, a wokół nich przeważnie łąki ostrożeńowe z rdestem węzownikiem i ostrożniem łąkowym.

Duże i dobrze zachowane kompleksy leśne sprzyjają licznemu występowaniu tu zwierząt, dla których gdzie indziej brakuje już odpowiednich siedlisk: dzika, jelenia, sarny, wydry, borsuka, gronostaja. Zróżnicowanie środowiska (oprócz lasów są polany) sprzyja dużej różnorodności gatunkowej fauny parku.

Występuje tu 185 gatunków kręgowców, z tego 21 jest w rejestrze Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Są to: płazy: traszka karpacka, ptaki: cietrzew, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł trójpalczasty, głuszec, orlik krzykliwy, orzeł przedni, puchacz, puszczyk uralski, sóweczka, włośchatka, ssaki: koszatka leśna, mroczek posrebrzany, mroczek poźłocisty, niedźwiedź brunatny, podkowiec mały, popielica szara, rzęsorek mniejszy, ryś euroazjatycki, wilk szary, żbik europejski. Występuje 9 gatunków nietoperzy, 130 gatunków ptaków (w tym 100 gniazdujących na terenie parku), 7 gatunków płazów. W potokach występują 2 gatunki ryb: pstrąg potokowy i głowacz peregopletwy. Stwierdzono występowanie ponad 1000 gatunków bezkręgowców, w tym 23 endemity karpackie lub karpacko-sudeckie. Liczne są gatunki bezkręgowców górskich i borealnych (ok. 100 gatunków). Na polanach liczna fauna motyli (m.in. rusałka admirał, rusałka pokrzywnik, perłowiec większy), chrząszczy i innych owadów.

fol. Kamil Bańkowski

Rezerwat przyrody Kostrza

Leśny rezerwat przyrody na górze Kostrza w Beskidzie Wyspowym. Znajduje się w województwie małopolskim, w powiecie limanowskim, w gminach Jodłownik i Limanowa, na terenie wsi Kostrza i Rupniów. Został powołany Zarządzeniem Nr 5/2001 Wojewody Małopolskiego z dnia 4 stycznia 2001 r. Stanowi własność Skarbu Państwa i podlega Nadleśnictwu Limanowa.

Rezerwat znajduje się na podwierzchołkowych, stromych, północnych zboczach góry na wysokości 550–720 m n.p.m. i ma powierzchnię 38,56 ha. Utworzony został dla ochrony dobrze zachowanego starodrzewu i stanowisk rzadkiej paproci – jęczynika zwyczajnego.

W rezerwacie wyróżnia się dwa zespoły leśne: buczyna karpacka i jaworzyna górską (jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą i jaworzyna górską z jęczynikiem zwyczajnym). Rosną tutaj liczące ok. 150 lat potężne buki. Z roślin chronionych występują: bluszcz pospolity, jęczynnik zwyczajny, kopytnik pospolity, lilia złotogłów, paprotka zwyczajna, pierwiosnek wyniosły, przytulia wonna. Z większych ssaków żyją tutaj: dzik, sarna, zając szarak.

Rezerwat leży na terenie obszaru siedliskowego sieci Natura 2000 „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” PLH120052.